

PLAN

Mål och budgetskrivelse 2024–2026

Fastställt av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Framtagen av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Datum 2023-03-23

Ärendenr GVN 2023/6

Version 1.0

Mål och budgetskrivelse 2024–2026

Innehåll

1. Övergripande beskrivning av nämndens uppdrag	3
1.1 Inledning, beskrivning av nämndens uppdrag	3
1.1.1 Vuxenutbildning	4
1.1.2 Folkhögskolan	6
1.1.3 Ungdomsavdelningen	6
1.1.4 Arbetsliv och etablering	7
1.1.5 Wisbygymnasiet	8
1.2 Bedömning av balans mellan uppdrag, mål och resurser 2024–2026	10
2. Förslag till revidering av mål	11
3. Behov och prioriteringar av resurser 2024–2026	11
3.1 Inledning, behov prioriteringar	11
3.1.1 Vuxenutbildningen	12
3.1.2 Folkhögskolan	12
3.1.3 Ungdomsavdelningen	13
3.1.4 Arbetsliv och etablering	13
3.1.5 Wisbygymnasiet	14
3.1.6 Digitalisering	14
3.1.7 Kvalitetsutveckling	15
3.1.8 Tilläggsbelopp	16
3.1.9 Barn- och elevhälsa	16
3.1.10 Kompetensförsörjning, gemensamt	16
3.2 Driftbudget 2024 – 2026	17
3.2.1 Ramförändringar i sammandrag	17
3.2.2 Generella statsbidrag enligt finansieringsprincipen	17
3.2.3 Elevflöden och demografi kommande år	19
3.2.4 Resursfördelningsmodell	19
3.3 Taxor och avgifter, interna och externa	20
3.4 Kompensation för externa avtal	20
4. Investeringsförslag med motiveringar 2024–2028	20
4.1 Lokaler	20
4.2 IT-investeringar	21
Bilageförteckning	21

Mål och budgetskrivelse 2024–2026 GVN

1. Övergripande beskrivning av nämndens uppdrag

1.1 Inledning, beskrivning av nämndens uppdrag

Nämndens uppdrag

Enligt gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens reglemente: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör Region Gotlands utbildning inom det offentliga skolväsendet för gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare (sfi), uppdragsutbildning och yrkeshögskola samt för regionens arbetsmarknadspolitiska åtgärder på individnivå.

Nämnden svarar för elevhälsan inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden ansvarar för Region Gotlands mottagande av flyktingar med undantag av ensamkommande flyktingbarn, för vilka socialnämnden ansvarar.

Nämnden utgör styrelse för Gotlands folkhögskola.

Nämnden ansvarar för Region Gotlands uppföljningsansvar enligt skollagen avseende ungdomar under 20 år som fullgjort sin skolplikt men som inte genomför eller fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola eller motsvarande utbildning, i syfte att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder.

Nämnden ansvarar även för de uppgifter skollagen ålägger Region Gotland när det gäller fristående skolor vars verksamhet riktar sig mot den personkrets som ryms inom nämndens verksamhetsområde.

Nämnden svarar för ungdomsverksamhet inom kultur- och fritidsområdet

Målgrupper vi finns till för och deras viktigaste behov

- Elever inskrivna i gymnasieskolan

- Elever inskrivna i vuxenutbildning
- Deltagare vid Folkhögskolan
- Ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret
- Ungdomar som nyttjar verksamheterna i ungdomsgårdarna
- Ungdomar i offentlig miljö som behöver vuxennärvaro
- Individer som står långt från arbetsmarknaden
- Nyanlända på Gotland

Viktiga styrdokument och planer

- Skollagen
- Läroplanen
- Kommunallagen
- Bosättningslagen
- Massflyktsdirektivet

Verksamhetens viktigaste processer

- Delårsrapport 1, månadsrapport april, delårsrapport 2 samt verksamhetsberättelsen.
- Verksamhetsplanen
- Analysrapport vår
- Mål och budgetskrivelse, tidigare strategisk plan och budget

Verksamhetens resultat

- Uppgifter hämtas från Kolada¹ gällande elevers resultat
- Medarbetarenkäten

Verksamhetens nyckeltal

- Antal elever per lärare
- Andel behöriga lärare
- Genomsnittlig kostnad per elev i en jämförelse med genomsnittskommun i riket

Omvärldstrender och deras konsekvenser för verksamheten

- Demografi

¹ Kommun och landstingsdatabasen, RKA Rådet för främjande av kommunala analyser

- Likvärdighet
- Kompetensförsörjning
- Investeringsbehov
- Säkerhetspolitiska läget vilket idag medför flyktingar från Ukraina men i en framtid kan innebära omflyttning från områden p.g.a. klimat, krig, fattigdom, politiskt förtryck etc.

Verksamhetens största risker och utmaningar

- Lärarbrist - rekryteringar
- Nyetableringar fristående huvudman
- Ökad psykisk ohälsa
- Säkerhet i skolan

Verksamhetens arbete för hållbarhet

- Ekologisk hållbarhet, vattenbrist till exempel men också ökad medvetenhet hos barn och elever kring frågor om klimatneutralitet, miljöpåverkan och en grön omställning.
- Social hållbarhet, frågor om jämställdhet, normer, mänskliga rättigheter kommer att få större vikt i verksamheternas uppdrag.
- Ekonomisk hållbarhet, att lämna en ekonomi i balans till de som kommer efter oss. Att utjämna skillnader i uppväxtvillkor för en ökad likvärdighet genom ett aktivt resursfördelningssystem.

1.1.1 Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen är till hälften finansierad av statsbidrag. Statsbidragen riktar sig till olika insatser och merparten av bidragen kräver medfinansiering. Egen finansiering parallellt med statsbidrag är en förutsättning för att Vuxenutbildningen ska kunna bedriva sin verksamhet. Statsbidragens omfattning varierar och ansökta och godkända medel har minskat 2023 jämfört med 2022. Det finns inga signaler om att statsbidragen kommer öka utan snarare tvärtom framöver. Det finns nu en stor osäkerhet och därmed även en risk att kunna bedriva en tillräckligt kvalitativ och bred vuxenutbildning som efterfrågas.

Utifrån nulägeskarta och kommande utmaningar ser vi följande behov inom vuxenutbildningen.

Studie och yrkesvägledning, vuxenutbildningen

Ökade behov av matchning och kompetensutveckling på arbetsmarknaden. Ökat elevantal och inflytning till Gotland. Nya satsningar som omställningsstudiestödet, ökade krav på kartläggning och validering kräver fler studie- och yrkesvägledare. Efterfrågan är större än vad vuxenutbildningen kan erbjuda. Kan antalet studie- och yrkesvägledare öka från 3,5 tjänst till 5 kan vuxenutbildningen proaktivt arbeta för en ökad genomströmning av elever på sfi. Det kan också ske genom omfördelning av resurser men kräver oavsett en resursförstärkning. Förutsätter också satsningar på lärare inom sfi.

Svenska för invandrare SFI, vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen märker en fortsatt tillströmning av elever som behöver studera svenska (sfi) och förbättra sina språkkunskaper. Vuxenutbildningen har flera olika vägar och satsningar för sfi-undervisning som ger positiva resultat, exempelvis orienteringskurser och yrkes-sfi. Även förändrade lagkrav som sammanhållen utbildning innebär fler studietimmar som ska erbjudas.

Det finns olika anledningar till ökningen av elever, försämring av arbetsmarknaden, kärleks- och nära anhörig inflyttning invandring, fler studenter som studerar vid Campus Gotland, fler elever -studerar halvtid för att kunna kombinera med t.ex. arbete, samt fler kortutbildade. En förstärkning här och i kombination med studie- och yrkesvägledning ger förutsättningar för en ökad genomströmning av elever till arbete eller vidare studier. Konsekvens om ramförstärkning ej kan ges är att genomströmning riskerar förbli och det hämmar en snabbare väg till minskad arbetslöshet och en bättre matchning på arbetsmarknaden.

Yrkesutbildning, vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen ser en fortsatt stor efterfrågan i många branscher bl.a. vård och omsorg, barn och fritid, flera inriktningar inom bygg och yrkesförare. Vuxenutbildningen ser ökade behov och behöver förstärka med fler yrkeslärare. Behoven förändras snabbt och det finns en hög grad av flexibilitet att anpassa utifrån nya behov. Vuxenutbildningens ramavtal inom yrkesförarutbildning har gått ut. I ett första försök vid ny upphandling inkom inga anbud. Det innebär att vuxenutbildningen behöver se över krav och volymer. Ska vuxenutbildningen kontinuerligt genomföra minst två starter per år inom yrkesförarutbildningar dvs gods- och persontransporter krävs förstärkningar inom yrkesvux.

Konsekvens om medel ej kan säkras kan ej heller den mängd utbildning garanteras och utbildning av yrkesförare på Gotland kanske ej kan ske inom vuxenutbildningen.

Lärcentrum, vuxenutbildningen

Rekryteringen av samordnare drogs tillbaka på grund av osäker finansiering. Behovet kvarstår att genom lärcentrum först kartlägga och sedan genom nya upparbeta metoder skapa fler och nya utbildningar på Gotland. Det sker genom lärcentrum och det kan vara lokala grupper som studerar mot högskola, universitet eller yrkeshögskola.

Rekryteringen av samordnare drogs tillbaka på grund av osäker finansiering. Behovet kvarstår att genom lärcentrum först kartlägga och sedan genom nya upparbeta metoder skapa fler och nya utbildningar på eftergymnasial nivå på Gotland.

1.1.2 Folkhögskolan

Utifrån nulägeskartan ser vi följande framgångsfaktorer och utmaningar.

Folkhögskolan erbjuder en utbildningsform för vuxna över 18 år, men kan göra undantag när studerande av olika skäl inte kunnat fullfölja sina gymnasiestudier. Folkhögskolans allmänna kurs öppnar möjligheter för att höja den allmänna utbildningsnivån på Gotland och ge möjlighet för fler att

nå högskola. De senaste åren har behoven av stöd och särskild anpassning ökat bland de studerande på Allmän linjens grund eller gymnasienivå, andelen deltagare med psykisk ohälsa har ökat markant.

För att kunna möta behovet av kurativa insatser och vägledning utifrån de behov av kompetensförsörjning och karriärväxling som tex.

Omställningsstudiestödet ger möjlighet till är folkhögskolans SYV resurs på 0,5 tjänst fullkomligt otillräcklig. På samma sätt motsvarar inte den kurativa resursen på 0,5 tjänst det behov av stöd till studerande som behövs.

Utbildningsplatserna på Allmän linje Enter för studerande med särskilda behov är för få och kraftigt översökta.

Yrkesutbildningar och specialutbildningar

Folkhögskolan är en medveten aktör i närsamhället och erbjuder eftergymnasiala yrkesutbildningar som har stor efterfrågan i det gotländska samhället och branscher som är verksamma på ön.

Socialpedagogutbildningen spelar en betydande roll i försörjningen i en rad av regionens verksamheter. Filmutbildningarna förser branschen med en rad yrkeskompetenser såväl på Gotland som på fastlandet och gör det attraktivt att förlägga inspelningar på Gotland. Folkhögskolan har en viktig roll i regional utveckling på ön inte enbart genom kvalificerade yrkesutbildningar utan bidrar till att studerande från hela landet flyttar till Gotland för studier och en del stannar kvar efter sin utbildning.

Eftersom staten inte längre finansierar bristyrkesutbildningar på folkhögskolan har inte några utbildningar mot vård och omsorg kunnat erbjudas under 2023.

Folkhögskolans estetiska utbildningar förbereder individer för högre utbildning inom en rad kulturella områden vilka utgör en snabbt växande bransch med en mycket stark tillväxt inte minst på exportsidan, därutöver bidrar dessa utbildningar till att fler få ta del av kultur i närsamhället, Hemse, Fårösund och hela Gotland.

Folkhögskolans SFI och etableringskurser rustar människor från andra länder att integreras i det gotländska samhället. Men den skärpta asylpolitiken riskerar att leda till färre deltagare för etableringskurs och SFI.

1.1.3 Ungdomsavdelningen

Utifrån nulägeskarta och kommande utmaningar ser vi följande behov inom ungdomsavdelningen.

Enligt GVN:s reglemente så ansvarar nämnden för ungdomsverksamhet inom kultur- och fritidsområdet. Ungdomsavdelningen ska erbjuda ungdomar en meningsfull och utvecklande fritid samt verka för demokrati och ungdomsinflytande.

Avdelningen har flera verksamheter - I Visby finns Puma och Fenix Ungkulturhus. Det finns ungdomsgård i Klintehamn, Hemse, Slite, Fårösund, Roma samt en online verksamhet. Under 2022 startade även en motorgård i Follingbo. Ungdomsgårdarnas målgrupp är ungdomar mellan 13-19år och på Fenix ungdulturhus finns ytterligare en målgrupp, 16-25år.

Avdelningen har under 2022 haft stora utmaningar med såväl rekrytering som med bemanning. Vissa ungdomsgårdar fick stänga med anledning av att personal saknades. Bemanningsläget har förbättrats och kommer under 2023 sannolikt vara stabilt. Detta med undantag av att under sommarperioder finns ett stort behov av extra personal vid fältarbete.

Det finns en oro inom flera områden kopplade till ungdomar- till exempel inom ANDTS (alkohol, narkotika, droger, tobak, spel om pengar), ensamhet, icke fullföljd utbildning, psykisk och fysisk ohälsa. Till detta märks även en mer negativ attityd och bristande respekt mot vuxenvärlden bland ungdomar. Inom detta område kan ungdomsavdelningen vara behjälpliga med fritidsledarnas socialpedagogiska kompetens.

Lågkonjunktur, det ekonomiska läget i världen och familjers möjligheter att betala för fritidsaktiviteter kan komma att öka behovet av främjande och meningsfulla fritidsaktiviteter utan kostnad i närhet av hemmet. Av den anledningen är det extra viktigt att erbjuda och kommunicera en bred och aktiv verksamhet. "Vi finns fast plånboken är tom"

Ungdomsavdelningen har fått en utökad ram för att fortsätta arbetet med att främja arbetet med att öka närvaron bland elever i främst grundskolan. Till att börja med avses ett samarbete med Klinteskolan och Högbyskolan. På sikt kan detta arbete behöva stärkas och utökas om fler skolor ska involveras i arbetet.

Vi ser ett stort behov av att fritidsledare syns och verkar i offentliga miljöer. Avdelningen har fått en utökad ram som givit möjlighet till att ett team om två personer som "fältar" varje fredag och lördag natt. Under högsäsong och i semestertider behöver avdelningen stärka upp fältverksamheten med flera team och med hjälp av ett flertal vikarier. Det är ett kostsamt men värdefullt arbete. När trygga vuxna finns i miljöer där ungdomar befinner sig så kan konstateras att det påverkar ungdomarna positivt.

Det är dock en utmaning är att behålla fritidsledare med ett arbete som innebär kvälltjänstgöring flera kvällar i veckan. De fritidsledare som väljer att avsluta sin tjänst inom avdelningen har sökt sig till arbeten som innebär tjänstgöring dagtid. Även löneläget gör att fritidsledare söker andra tjänster.

1.1.4 Arbetsliv och etablering

Utifrån nulägeskartan ser vi följande behov och utmaningar inom arbetsliv och etablering.

Studie- och yrkesvägledning

Ökade resurser av studie- och yrkesvägledning finns för att kunna tillgodose de olika skolformernas behov utifrån lagkrav.

Etablering av nyanlända

Avdelningen har uppdrag att erbjuda mottagande av nyanlända, både kvotflyktingar och flyktingar enligt massflyktingdirektivet. Att etablera sig i ett nytt land kräver stöd och avdelningen kan i sin analys göra bedömningen att det är flera som har stora svårigheter att integreras i samhället. En del av etableringen är att som förälder kunna förstå till föräldraskap i ett nytt land. I samverkan med Socialtjänst, Hälso- och sjukvårdens barnavårdcentraler, Länsstyrelsen och Modersmålsenheten har vi ett pågående föräldrautbildningsprojekt med framtagande av utbildningsledare och utbildningar på olika språk. Dessa har erbjudits nyanlända föräldrar för att öka kunskaperna om det svenska samhället och vara förälder här. Syftet är att öka möjligheterna för etablering i samhällslivet, minska utanförskap och minska konflikter i hemmet. Kursen är förebyggande i sitt slag och socialtjänsten betonar vikten av denna för att minska behovet av mer insatser i familjerna enligt socialtjänstlagen.

Bedömningen är att det finns ett fortsatt behov av denna insats för att kunna ge en god möjlighet till etablering av nyanlända i det svenska arbetslivet och samhällslivet.

Etablering i arbetslivet av unga vuxna upp till 29 år

Det kommunala aktivitetsansvaret har ett uppdrag att lotsa och vägleda ungdomar upp till 20 år som varken arbetar eller studerar. Om du efter 20 år har behov att sammansatt stöd erbjuds du endast detta om du uppbär ekonomiskt bistånd via Socialförvaltningen eller ersättning från Försäkringskassan. Bedömningen är att vi missar de ungdomar som ej har offentlig försörjning, utan försörjs på annat vis via ex, anhörig. Etablering i arbetslivet i tidig ålder är viktigt för att minska utanförskapet och att erbjuda stöd över 20 års gränsen bedöms vara gynnsamt för såväl individ som samhället och det kompetensförsörjningsbehov Gotland står inför.

1.1.5 Wisbygymnasiet

Utifrån gymnasieskolans nulägeskarta och uppdrag att ge eleverna förutsättningar att fullfölja utbildningen, har ett antal behov och utmaningar identifierats som fordrar särskilda insatser och resurser.

Bakgrund

Gymnasieskolan har en ekonomi i balans. Sedan sammanslagningen till en skolenhet 2017 har verksamheten levererat positiva årsbokslut. Skolan har under flera år tillhört de 25 procent av rikets skolor med högst betygspoäng och resultaten har ökat på såväl yrkesprogrammen som de högskoleförberedande programmen. Även genomströmningen ligger över nationella nivåer. Resultatet på den skolenkät som samtliga elever svarar på visar att den övergripande tryggheten och trivseln är högt skattad. Likaså upplevs studieron och tillgängligheten i lärmiljön god.

Trots goda resultat och nöjda elever är andelen som lämnar gymnasieskolan utan en fullföljd utbildning fortfarande för hög. En gymnasieexamen utgör den enskilt viktigaste parametern för såväl den enskilde som för samhället och verkar positivt på lönen och pensionen, tryggheten på arbetsmarknaden, hälsan och livslängden, demokratin och tilliten i samhället samt kriminaliteten och korruption. Det är därför viktigt att så långt det är möjligt främja goda studieförutsättningar för eleverna inom gymnasieskolan.

Resultat och genomströmning

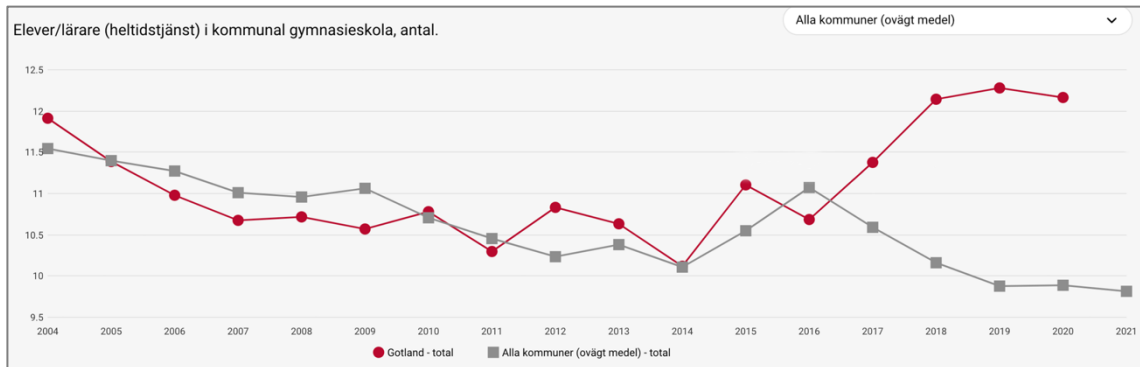
Wisbygymnasiet saknar på grund av ö-läget möjlighet att samverka med andra kommuner till exempel i form av gymnasieförbund. Målsättningen att gymnasieskolans kostnader trots unika förutsättningar ska närma sig referenskostnaden² för riket påverkar likvärdighet, undervisningskvalitet, lärartäthet, måluppfyllelse och genomströmning. Region Gotlands höga lokalkostnader förstärker detta ytterligare.

Konsekvenser av flera års besparingar

Sedan 2016 har strävan att gymnasieskolan ska närma sig referenskostnaden fått allvarliga konsekvenser för lärartätheten i utbildningen. På Wisbygymnasiet är antal elever per lärare signifikant högre

² Referenskostnaden bygger i sin grund på standardkostnaden det vill säga den kostnad som kommunen skulle ha om verksamheten bedrevs på en genomsnittlig avgifts-, ambitions och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna.

än i riket och har ökat under de senaste fem åren (se diagram). I Sveriges kommuner har antalet under samma period minskat.

Källa: Kolada

Detta innebär att jämfört med riket har lärartätheten minskat på Wisbygymnasiet, vilket på sikt riskerar påverka resultat och genomströmning samt i förlängningen även den gotländska kompetensförsörjningen.

Ökade elevtal

Antalet innevånare i åldersgruppen 16–18 år kommer till 2027 att successivt öka med 272, vilket motsvarar 14 procent. Prognosen bygger på Statisticons beräkningar med demografisk framskrivning samt antaganden om byggnation och arbetsmarknad. Idag är 1 577 elever inskrivna på skolan vilket motsvarar ca 80 procent av elevunderlaget. Om ökningen blir proportionell så innebär det behov av ytterligare 225 utbildningsplatser på Wisbygymnasiet. Eftersom den organisatoriska brytpunkten är uppnådd på de flesta program innebär det behov av ytterligare undervisningslokaler samt på flera yrkesprogram även verksamhetsanpassningar. Ökningen av antal elever innebär även behov av större uppehållsytor, matsal och idrottshall.

Förändringar i timplanerna på yrkesprogrammen

Genom en lagändring som tillämpas första gången på utbildning som påbörjas höstterminen 2023, ska de kurser som krävs för grundläggande behörighet till högskoleutbildning ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. För att säkerställa elevers rätt att läsa det som krävs utan att minska yrkesinnehållet utökas programmets omfattning, både vad gäller antalet gymnasiepoäng som garanterad undervisningstid, med upp till 300 poäng/undervisningstimmar per program. Utökningen av

undervisningsvolymen samt andra konsekvenser såsom krav på ytterligare programfördjupningskurser innebär såväl rekryteringsutmaningar som ökade lönekostnader samt ytterligare behov av lokaler och undervisningsresurser. Reformen riskerar även påverka kollektivtrafikens turlista och andelen elever som behöver inackorderas.

Teknikcollege

För att kunna upprätthålla utbildningens kvalitet på Teknikcollege behöver det årliga anslaget till utbildningen räkas upp utifrån prisindex kommunal verksamhet (PKV) och även anpassas med hänsyn till antal elever i utbildningen.

Elevers mående

Den psykiska ohälsan bland eleverna är hög. Konsekvenser av detta är bland annat ökad segregation och utslagning, fler elever med svårigheter att fullfölja sin utbildning och risk för ett långvarigt utanförskap. En god samverkan mellan olika regionala aktörer byggd på tillit är en grundförutsättning för ett effektivt elevhälsoarbete, men ytterligare insatser krävs. Skolans proaktiva arbete behöver förstärkas med resurser till ytterligare kompetenser såsom elevstödjare och hälsocoacher.

Specialpedagogisk verksamhet

Enligt Skollagen 3 kap 2 § har alla elever rätt till ledning och stimulans i sitt lärande och sin personliga utveckling för att utifrån sina egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Därför startar Wisbygymnasiet till läsåret 2023/24 en specialpedagogisk verksamhet för elever med autismspektrumtillstånd (AST). Verksamheten organiseras i enlighet med regelverket så att eleverna säkerställs ett stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av deras funktionsnedsättning. På grund av behov av ökad personaltäthet och anpassade lärmiljöer erfordras ett särskilt strukturbidrag för eleverna i verksamheten.

Ledningsstöd

Skolans ledning är central för skolverksamhetens kvalitet och utveckling. Över tid har uppdraget blivit alltmer komplext och krävande. I kombination med ökade krav på dokumentation, verksamhetsutveckling och effektivisering har ledningsansvaret blivit en tidspressad balansgång, något som även framgår av Region Gotlands medarbetarundersökning. Resurser till ledningsstöd behöver säkerställas för att skapa förutsättningar att organisera och leda skolan med utgångspunkt i det nationella uppdraget, elevernas lärande och utveckling samt via det systematiska kvalitetsarbetet. Ett aktivt pedagogiskt ledarskap är en förutsättning för en framgångsrik utveckling av elevernas kunskapsutveckling.

1.2 Bedömning av balans mellan uppdrag, mål och resurser 2024–2026

Förändringstakten inom nämndens ansvarområde är fortsatt hög med flera statliga reformer som påverkar verksamheten. Det handlar dels om satsningar på vuxenutbildningar och folkhögskola, dels om omfattande reformer inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen, men även förändringar inom den statliga arbetsmarknadspolitiken och dess påverkan på kommuner och Arbetsförmedlingen. Dessutom pågår utvecklingsarbeten med att förbättra samverkan mellan förvaltningar inom Region Gotland samt andra aktörer för att fler gotlänningar ska komma i arbete eller studier

Andra avgörande utmaningar är hur nämnden ska kunna hantera de demografiska förändringarna med fler elever samtidigt med färre medborgare i arbetsför ålder och ett mer osäkert ekonomiskt läge för Region Gotland.

För att lösa utmaningarna med att dels möta behoven av att försörja den gotländska arbetsmarknaden med kompetens och behoven av att ge fler gotlänningar utbildning och sysselsättning krävs en fortsatt utveckling av samverkan mellan nämnder, förvaltningar, dels externa aktörer.

Statsbidragen är en betydande del av nämndens omslutning, nästan 15 procent av omslutningen täcks av statsbidrag. En ökad riktad statlig resurstilldelning medför på längre sikt ett ökat beroende av riktade statsbidrag.

Sammanfattningsvis antas uppdragen för nämnden öka då dels utmaningarna till att matcha arbetsökande med arbetsmarknadens behov av kompetens dels att etablering av nyanlända gotlänningar fortsatt kommer att vara en utmaning vilket även innebär utvecklingsbehov inom gymnasieskolan, vuxenutbildningen och folkhögskolan.

Nämndens resultat

Nämndens resultat för budgetåret 2022 blev positivt på 12,1 miljoner kronor. Nämndens samlade positiva resultat förklaras av att samtliga avdelningar fick ett förbättrat resultat i jämförelse med lämnad årsprognos vid delår 2 detta i förhållande till de övergripande³ enheternas något sämre resultat vilket ändå sammanlagt gav ett bättre resultat netto. Störst positiva förändring mellan prognos och resultat hade ungdomsavdelningen, Wisbygymnasiet samt arbetsliv och etablering. I resultatet medräknas den budgetförstärkning, där nämnden beslutade om att utnyttja det egna kapitalet med motsvarande 3,7 miljoner kronor vilket avsåg förstärkning till vuxenutbildningen för "Särskild utbildning för vuxna" samt för ungdomsavdelningens projekt "Stödinsatser för att främja skolnärvaro" samt "Ungdomar i offentlig miljö". Prognoserna har sedan delårsrapport 1 varit stabila och pekat mot ett ekonomiskt överskott vilket har medfört att nämnden inte behövt vidta några extra åtgärder kopplat till verksamheten för att uppnå ett balanserat ekonomiskt resultat för 2022.

Måluppfyllelsen är god

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att nämnden i hög utsträckning bidrar till måluppfyllelse beskrivna i koncernstyrkortet.

Studieresultaten har under det senaste året minskat något. Den genomsnittliga betygspoängen har minskat från 14,9 (2021) till 14,5 (2022). Det är en minskning på både högskoleförberedande program och

³ Med de övergripande enheterna menas gymnasiets lokal- och måltidskostnader samt tilläggsbelopp, gemensamt IT och försörjning

yrkesprogram Minskningen är störst för elever på de högskoleförberedande programmen. Kvinnorna har högre resultat än männen.

Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år (kommunala skolor) har ökat med 1,4 procentenheter från 69,4 procent år 2021 till 70,8 procent år 2022. Motsvarande andel i riket är 71,6 procent år 2022. Fortfarande är genomströmningen högre bland kvinnorna, avståndet mellan könen har ökat mellan 2021 och 2022.

2. Förslag till revidering av mål

”Avsnittet utgår 2023, nya mål beslutas i eget ärende.”

3. Behov och prioriteringar av resurser 2024–2026

3.1 Inledning, behov prioriteringar

Det ekonomiska läget för regionen⁴ inför 2024- 2025 är uttryckt som – sammantaget riskeras underskott kommande år trots det goda utgångsläget - Sverige är i snabb takt på väg in i en lågkonjunktur och BNP beräknas falla nästa år. Alla sektorer i ekonomin påverkas av det högre pris- och ränteläget och följderna kommer att visa sig under 2023 och 2024. Realt sett bedöms skatteunderlaget minska med närmare 3 procent för 2023 jämfört med 2022 och det fortsätter att vara en historiskt svag real utveckling fram till 2025. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar som kommunsektorn möter samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prisbasbeloppet. Trots arbetslöshet är det brist på arbetskraft. Det riskerar också att driva upp personalkostnaderna främst inom vård- och omsorg.

Det ser ut som att det kommer att bli en ljusning 2025 men det beror till viss del på att det i prognoserna räknas med att lågkonjunkturen blir kortvarig och att ekonomin återhämtar sig mot balans 2025 och att inflationen i så fall skulle gå ner mot den önskvärda nivån på 2 procent. Om inte det scenariot inträffar blir utvecklingen en annan.

⁴ Källa: Anvisning strategisk plan och budget 2024–2026

Regionens budgeterade resultatet för 2023 är 96 miljoner kronor. För 2024 är det budgeterade resultatet 78 miljoner kronor och för 2025 är det 225 miljoner kronor. I de budgeterade resultaten är det medräknat effektiviseringskrav på 55 miljoner kronor år 2023 och 52 miljoner kronor år 2024.

3.1.1 Vuxenutbildningen

Utifrån de behov och kommande utmaningar som beskrivs i det tidigare avsnittet om nulägesanalysen behöver vuxenutbildningen budgetmässigt förstärkas. Nedan tabell sammanfattar de äskanden som vuxenutbildningen gör för budgetåret 2024.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Ykesvux	2 400
2	Förstärkning sfi-lärare	1 200
3	Förstärkt studie- och yrkesvägledning	900
3	Lärcentrum	650
Summa		5 150

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet

Vuxenutbildningen avser att begära ramförstärkning med 2,4 miljoner kronor

3.1.2 Folkhögskolan

Reguljära utbildningar, folkhögskolan

Folkhögskolan bedömer att behovet av utbildningsplatser kommer att öka under de närmaste åren. På allmänna linjen och den särskilda delen Enter är antalet platser översökta, platser avsedda för gotländska studerande med särskilda behov, antalet utbildningsplatser kan med hjälp av en utökad budget fördubblas.

Utifrån de behov och kommande utmaningar som beskrivs i det tidigare avsnittet om nulägesanalysen behöver folkhögskolan budgetmässigt förstärkas. Nedan tabell sammanfattar de äskanden som folkhögskolan gör för budgetåret 2024.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Allmänna linjen inriktning Enter	1 000
2	Förstärkt studie- och yrkesvägledning	750
2	Förstärkning specialpedagog	750

Summa

2 500

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet

Folkhögskolan begär en ramförstärkning motsvarande en miljon kronor

3.1.3 Ungdomsavdelningen

Utifrån de behov och kommande utmaningar som beskrivs i det tidigare avsnittet om nulägesanalysen behöver ungdomsavdelningen budgetmässigt förstärkas enligt följande tabell.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Fenix Ungkulturhus, Gråbo	340
2	DAP, digital arbetsplats	60

Summa 400

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet

Bakgrunden till äskandet om en utökad budgetram är att, Fenix Ungkulturhus⁵ var tidigare placerat vid Norra Hansegatan, flytten till Gråboområdet innebar en stor hyresförändring för verksamheten vilket det saknas budget för. När det gäller personaldatorer så har Ungdomsavdelningen sedan tidigare köpt uttrangerade Macdatorer från Wisbygymnasiet för att tillgodose personalens behov av datorer. Dessa datorer är nu att betrakta som förbrukade varvid de succesivt måste bytas mot ett DAP⁶-abonnemang för Pc-datorer.

Ungdomsavdelningen begär en ramförstärkning motsvarande 340 000 kronor

3.1.4 Arbetsliv och etablering

Utifrån beskrivna behov och utmaningar avser arbetsliv och etablering att äska om följande för att uppnå önskade resultat och målsättning med etablering i samhället och arbetslivet:

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Etablering av nyanlända, föräldrautbildning	750
2	Arbetslivsetablering Unga Vuxna	750

Summa 1 500

⁵ Är en mötesplats för ungdomar mellan 13–25 år

⁶ DAP, digital arbetsplats, abonnemang beställs hos regionens IT-avdelning

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet

Arbetsliv och etablering begär en ramförstärkning motsvarande 750 000 kronor

3.1.5 Wisbygymnasiet

Gymnasieskolan står de kommande åren inför stora förändringar och utmaningar, vilket beskrivs i det tidigare avsnittet utifrån nulägesanalysen. Nedanstående tabell sammanfattar den ramförstärkning som gymnasieskolan äskar för budgetåret 2024.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Proaktivt elevhälsoarbete	1 400
1	Ledningsstöd	800
2	Lagstadgad förändring i timplanerna på yrkesprogrammen	500
2	Strukturbidrag till specialpedagogisk verksamhet för elever med AST ^{Not}	800
3	Anslaget till teknikcollege, anpassning utifrån index och elevantal	200
Summa		3 700

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet. ^{Not} Halvårseffekt, följande år ytterligare 1 mnkr

Åtgärder för att hantera tidigare besparingar

Lärartätheten har under de senaste åren minskat på Wisbygymnasiet. I Sveriges kommuner har antalet lärare per elev under samma period ökat. Eftersom personalkostnaderna står för närmare 80 procent av skolans budget är det jämförelsevis låga värdet en konsekvens av en krympande budget. Skillnaden motsvarar idag närmare 30 heltidstjänster. Höga kostnader för bland annat lokaler jämfört med riket är en väsentlig orsak till detta missgynnande eftersom en mindre del av grundbeloppet kan användas för kärnuppdraget. För att skapa likvärdiga förhållanden för de gotländska ungdomarna med en lärartäthet motsvarande riket skulle det krävas en ramförstärkning på 21 miljoner kronor.

Lokaler

Gymnasiet begär en ramförstärkning för ökade undervisningslokaler samt medel för erforderliga verksamhetsanpassningar på yrkesprogrammen i syfte

att möta de ökade elevtalen. Förstärkningen är upptagen i mål- och budgetskrivelsen för GVN avseende undervisningslokaler samt i Regionstyrelseförvaltningens motsvarighet avseende idrottshall och matsal.

Gymnasiet begär en ramförstärkning motsvarande 2,2 miljoner kronor

3.1.6 Digitalisering

Skolväsendet har ett uppdrag i skollagen och läroplanerna att alla barn och elever ska ha samma möjligheter att utveckla sin digitala kompetens. Ny teknik och digitalisering är också några av nycklarna för medarbetare att hitta nya effektivare arbetssätt, att samverka och bli en än mer tillgänglig förvaltning. Digitaliseringen skall också syfta till att stärka det pedagogiska uppdraget, förbättra processer inom administrativa och centrala funktioner samt öka likvärdigheten. Att följa samhällsutvecklingen, följa upp och utvärdera genomförda insatser samt att arbeta strategiskt och långsiktigt inom området är högt prioriterat i förvaltningens arbete.

Under planperioden planeras flera projekt i syfte att utveckla verksamheternas processer vilket beskrivs närmare under kapitel IT-investeringar.

Digitalisering begär en ramförstärkning motsvarande 130 000 kronor

3.1.7 Kvalitetsutveckling

Det systematiska kvalitetsarbetet inom förvaltningen har i dag en inarbetad struktur med resultatinsamling, analysarbete och uppföljning i dialogform för skolledare. Det finns dock ett behov av att öka delaktigheten i analys- och uppföljningsarbetet tillsammans med medarbetarna och att förvaltningens alla verksamheter skall känna sig delaktiga och följas upp under året. En del av prioriteringarna under kommande år är följande utvecklingsarbete, i övrigt hänvisas till verksamhetsplan-23 och investeringsplaner.

Chefsstöd behöver belysas ur ett regiongemensamt kvalitets- och likvärdighetsperspektiv. Hur ska våra resurser fördelas och användas på bästa sätt och hur uppnår vi högre kvalitet på det arbete som ska utföras? Följande områden behöver belysas och utvecklas kontinuerligt;

- HR

- Ekonomi och upphandling
- Kommunikation
- Digitalisering och systemstöd
- Lokal- och försörjningsfrågor

Förvaltningsledningen behöver lyfta dessa frågor till egen diskussion och vidare till koncernledning och berörda strategiska nätverk. Diskussionen bör även innefatta att kartlägga förvaltningarnas behov av kompetenshöjande insatser inom områdena samt vilka resurser som finns att tillgå och hur de bör fördelas. Utan kartläggning och korrigerande åtgärder finns det stor risk för att detta blir ett större arbetsmiljöproblem vilket kan leda till sjukskrivningar och högre personalomsättning på flera nivåer.

Förvaltningen har beslutat att under 2022–2023, ge Region Gotlands cirka 100 förstelärare och utvecklingsledare kunskaper och verktyg att leda kollegialt lärande. Förstelärare är en relativt ny roll och ett ansvar som ligger utöver ordinarie uppdrag. Den finns här inga statliga medel till utbildningsinsatser och utvärderingar har visat att rollen hittills varit otydlig och mandat saknats samt att uppdragen varit relativt stora.

Utbildningsinsatsen, som vi troligen är först med i landet, genomförs av Uppsala universitet Campus Gotland och syftet är att stärka gruppen så att de kan vara de pedagogiska ledare som på systematisk och vetenskaplig grund leder och driver den pedagogiska utvecklingen inom skolformerna. Förvaltningen har ansökt om medel från omställningsfonden för att delfinansiera satsningen men inget är beviljat.

Under 2020 fick förvaltningen beslut om att en ansökning om ESF-medel hade beviljats, "Framtidens barnskötare i fokus". En lyckad satsning som fortsätter så länge vi har beviljade medel. Om projektet skall ha en fortsättning i ordinarie struktur, förslagsvis genom vuxenutbildningen så behöver den resurssättas.

För att de elever som har förstärkt behov av särskilt stöd ska nå kunskapsmålen behöver förvaltningen samverka med andra förvaltningar.

Samarbetet med socialförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen utvecklas ständigt och det är oerhört viktigt. En ny samverkansmodell som ersätter BarnSam och Barnnätverket startade 1 januari 2021 och utvärderas och utvecklas kontinuerligt. Ett fokusområde är de elever som är frånvarande från skolan av olika orsaker och det är oroande att den psykiska ohälsan ökar hos våra elever och även går ner i lägre åldrar. Här är det viktigt att se över finansieringsmöjligheter av några aktiviteter genom överenskommelsen för en God och Nära vård.

Förvaltningen avser att i första hand omfördela resurser inom befintlig budgetram för att finansiera detta.

3.1.8 Tilläggsbelopp

Tilläggsbeloppet är avsett att ge möjlighet till särskild ersättning för enskilda elever som har omfattande behov av särskilt stöd, som är individuellt bestämt utifrån elevens behov. De senaste åren har antalet ansökningar om tilläggsbelopp ökat. Nuvarande budgetram täcker inte de ökade behoven.

Förvaltningen begär en ramförstärkning motsvarande 500 000 kronor för tilläggsbelopp

3.1.9 Barn- och elevhälsa

Elevhälsan servar också gymnasiet. Även här ser man stora behov där elevhälsan, i synnerhet de psykosociala och psykologiska insatserna, behöver prioritera hårt för att hinna med den stora efterfrågan, vilket får inverkan både på tillgänglighet, uppföljning, samt förmågan att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. För att kunna motverka detta behöver elevhälsan på gymnasiet förstärkas med 850 000 kronor. Insatserna är dessutom större än den idag tilldelade budgeten, vilket medför att budgeten behöver korrigeras med 900 000 kronor.

Barn- och elevhälsan begär en ramförstärkning motsvarande 1 750 000 kronor

3.1.10 Kompetensförsörjning, gemensamt

Kompetensförsörjning genom vidareutbildning

Region Gotland måste fortsätta att ta ett ansvar för att vidareutbilda egen personal för att undvika en långsiktigt förstärkt lärarbrist, i första hand

genom förväntade statliga satsningar på vidareutbildningsmöjligheter för lärare. Detta är också det budskap som Skolverket ger där man beskriver utbildning som ett av tre huvudspår för att möta kompetensförsörjningsbehovet. För att öka möjligheten att motivera redan anställda lärare att läsa in en lärarutbildning eller att komplettera sin lärarlegitimation med ämnen där behöriga lärare saknas, behövs ett fortsatt offensivt arbetssätt. Detta skulle kunna ske genom att fler redan anställda lärare erbjuds betald ledighet för studier, utöver de förmåner som innefattas i förutsättningarna för aktuellt statsbidrag. GVN begär en ramförstärkning motsvarande 200 000 kronor för att öka attraktiviteten i kommande utbildningserbjudanden.

Gotlands löneläge och fortsatta satsningar

Förstelärarysningen och lärarlönelyftet har inneburit att lönebilderna har förskjutits påtagligt för stora delar av lärarkåren, vilket också påverkat skolledarkåren där det så kallade respektavståndet har minskat. Inom GVN:s ansvarsområde kan lärarlönelyftet endast tilldelas gymnasieskolans lärare men detta har påverkan på samtliga lärarkategorier, alltså även för lärare inom vuxenutbildningen och inom folkhögskolan. För att stärka konkurrenskraften behöver fortsatta satsningar göras på framför allt de mest svårrekryterade grupperna inom lärarkåren, men också på skolledarkåren, för att både behålla och för att kunna rekrytera duktiga lärare och skolledare. Generellt kan noteras att kompetensbristen finns inom allt fler grupper, både i riket som helhet och inom Region Gotland. GVN uppmanar RS att ta hänsyn till behovet av förstärkt löneökningssutrymme i budgetarbetet, så att Region Gotland har löner som ligger på mediannivå i förhållande till riket.

Ökade kostnader på grund av ändrat regelverk

På grund av ändrade arbetstidsregler fr o m 2023 10 01 i AB § 13, kopplade till EU:s arbetstidsdirektiv, behöver scheman för verksamhet som bedrivs på kvällar och helger ses över. Reglerna innebär en förhållandevis stor förändring med ökade kostnader då krav på regelbunden dygnsvila gör att fler personer behövs för att bemanna verksamheten. Inom GVN:s

ansvarsområde berörs folkhögskolans internatverksamhet och ungdomsavdelningen, vars verksamhet till stora delar bedrivs under kvällar och helger.

Förvaltningen begär en ramförstärkning motsvarande 900 000 kronor för kompetensförsörjning gemensamt

3.2 Driftbudget 2024 – 2026

3.2.1 Ramförändringar i sammandrag

Sammanställning av behov av budgetförstärkning 2024–2026, tkr

Jämförelse med budget år 2023	2024	2025	2026
Gymnasieskola	9 291	19 339	29 842
Externa avtal	800	1 600	2 400
Vuxenutbildning	2 400	2 400	2 400
Folkhögskolan	1 000	1 000	1 000
Ungdomsavdelningen	340	340	340
Arbetsliv och etablering	750	750	750
Wisbygymnasiet	2 200	3 200	3 200
Digitalisering	130	130	130
Tilläggsbelopp	500	500	500
Barn- och elevhälsan	1 750	1 750	1 750
Kompetensförsörjning	900	900	900
Finansieringsprincipen	-	-	-
Summa, (+ökat behov, - minskat behov)	20 061	31 909	43 212

Tabellen sammanfattar budgetbehoven för planperioden som beskrivs i avsnittet "Behov och prioritering av resurser 2023–2025".

Enligt tidigare inlämnad strategisk plan och budget för 2023–2025 är ramjustering för ökat antal elever i gymnasieskolan inarbetade i plankalkylen

för åren 2024–2025, då beräknades det vara en ökning av antalet elever för budgetåret 2024. Vid omräkning av antalet elever inför mål och budgetskrivelse 2024–2026 visar det sig att volymen om 74 fler elever stämmer med den tidigare fastställda plankalkylen. Budgetmässigt så motsvarade 74 elever i den tidigare plankalkylen en ökning av budget med 6,6 miljoner kronor. Beräkningar för budget 2024 visar att behovet av budget är högre än vad som tidigare har angetts, ytterligare ramförstärkning med 2,7 miljoner kronor behövs, vilket beror på att genomsnittskostnaden per elev och program är högre när de beräknas i år i jämförelse med beräkningarna som gjordes föregående år. Den sammanlagda ramökningen som begärs till resursfördelningen för budgetåret 2024 är 9,3 miljoner kronor. Utöver ramjusteringar för förändringar i elevvolymen begärs även kompensation för externa avtal med 800 000 kronor, vilket i huvudsak avser ersättning till extern huvudman.

3.2.2 Generella statsbidrag enligt finansieringsprincipen

Finansieringsprincipen tillämpas när riksdagen, regeringen eller statliga myndigheter beslutar om regeländringar som tar sikte på de verksamheter som bedrivs av kommuner och landsting. Exempel på sådana beslut är när:

- införande av nya obligatoriska uppgifter.
- frivilliga uppgifter blir obligatoriska
- det kommunala ansvaret för vissa uppgifter tas bort eller avregleras
- staten ändrar ambitionsnivåerna för befintlig verksamhet

Finansieringsprincipen är grundläggande för de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunsektorn, och gäller i båda riktningarna. Principen innebär att kommuner och landsting inte ska behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera statliga beslut.

På senare år har flera genomgripande reformer genomförts inom nämndens verksamhetsområden och förmodligen kommer det även i framtiden att ställas krav på omställningar och genomförande av nya reformer inom nämndens ansvarsområden.

Förvaltningen har under flera år haft ambitionen att säkra att finansieringen av statliga beslut som regleras i den kommunalekonomiska utjämningen och berör gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsområden också tillförs den utförande nämnden.

Nämnden kommer inom ramen för de generella statsbidragen⁷ att avstå att äska om budgettillskott, detta med hänvisning till det ekonomiska läget. Tabellen nedan redovisar nytillkomna generella statsbidrag inom nämndens verksamhetsområden:

Finansieringsprincipen

Aktivitet	Belopp, tkr
1. Grundläggande behörighet yrkesprogram	341
2. Planering etc. gymnasial utbildning, implementeringskostnader 2023 - 2026	982
3. Ämnesbetyg, implementering 2023 - 2024	144
Summa	1 467

1. För att öka intresset för yrkesprogrammen har regeringen föreslagit att alla elever som väljer ett yrkesprogram ska vara garanterade att kunna läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet om de vill.
2. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under mandatperioden med förslag som syftar till en bättre planering och dimensionering av den gymnasiala utbildningen. Förslagen innebär bland annat att utbudet av gymnasial utbildning ska beslutas både med hänsyn till elevernas efterfrågan och behoven på arbetsmarknaden. Kommunerna föreslås även träffa samverkansavtal avseende planering, dimensionering och erbjudande av utbildning.
3. Regeringen har föreslagit att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. För att förbereda övergången till en ämnesutformad gymnasieskola och gymnasiesärskola.

⁷ Uppgifter hämtade från SKR:s Specificering av generella statsbidrag i anslaget för kommunalekonomisk utjämning för kommuner åren 2022 - 2025, publicerad 2023-01-25

Noteras bör att regeringen sedan tidigare har beslutat om stora generella statsbidrag som berör nämndens verksamhetsområden som exempelvis nya och gamla välfärdsmiljarderna⁸. Där pandemin har spelat roll för tilldelningen men även att flera kommuner redan innan pandemin befann sig i en ansträngd situation. Välfärdsmiljarder har tillförts kommunerna för att bidra med stabilitet och trygga tillgång till en bra skola, vård och omsorg. Region Gotlands del av de nya och gamla välfärdsmiljarderna på 14 miljarder kronor år 2022 var cirka 81,6⁹ miljoner kronor.

3.2.3 Elevflöden och demografi kommande år

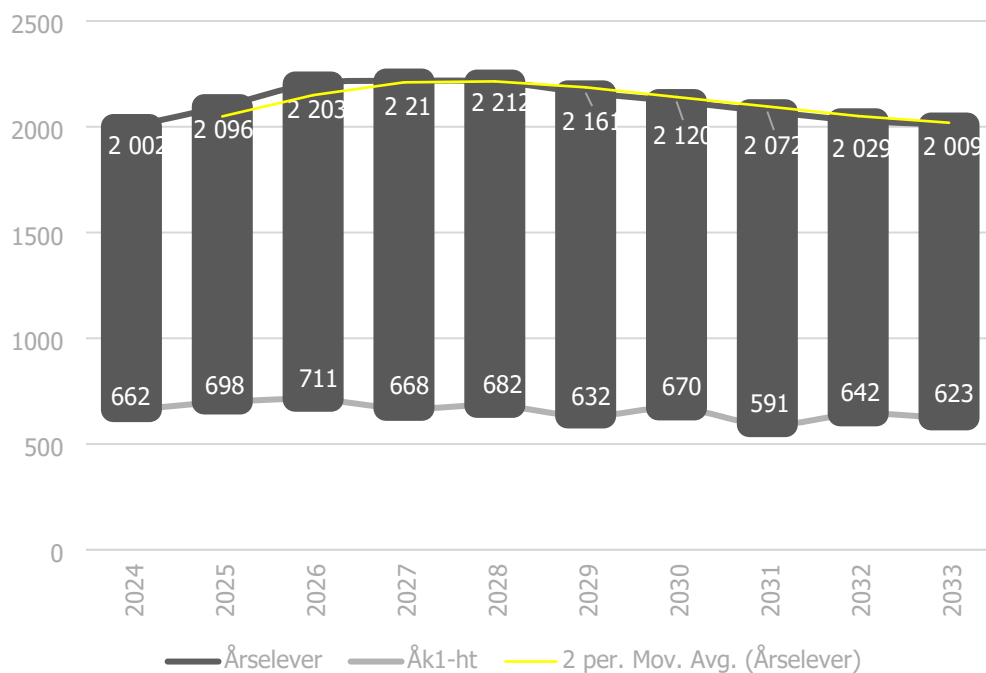
Elevvolymen, antal årselever, är ökande de närmaste tio åren och motsvarar i genomsnitt 658 elever som årligen påbörjar sina gymnasiestudier. Årselever är den prognostiserade volymen av elever som är studerande vid samtliga huvudmän. Den kommunala gymnasieskolan i den egna kommunen har under planperioden cirka 83 procent av årseleverna, den resterande delen av årseleverna fördelar sig mellan fristående huvudmän och andra kommunala huvudmän.

Planeringsunderlaget för gymnasieskolan utgörs av elevkullarnas¹⁰ storlek.

⁸ Gamla välfärdsmiljarden beslutades till budget år 2017 samt nya välfärdsmiljarden år 2019

⁹ Folkmängd 2021-12-31 i Region Gotland multiplicerat med 668 kronor per invånare, källa SCB samt SKR

¹⁰ Elever folkbokförda på Gotland som är inskrivna i de tidigare skolformerna, statistiken är hämtad från barn- och elevregistreringsprogrammet Edlevo – Tieto Evry AB

3.2.4 Resursfördelningsmodell

Gymnasieskola

Resursfördelningsmodell/flöden (+ökat behov, - minskat behov)

Jämförelse med budget år 2023, tkr

	2024	2025	2026
Kommunala skolan			
<i>I den egna kommunen</i>	5 950	13 170	21 517
Fristående skolan			
<i>I den egna kommunen</i>	2 694	3 909	5 499
Interkommunal ersättning			
<i>Från annan kommun</i>	-137	342	342
<i>I annan kommun, kommunal skola</i>	375	963	1 256
<i>I annan kommun, fristående skola</i>	409	955	1 228
Summa	9 291	19 339	29 842

Ramtillskott

Jämförelse med budget år 2023, tkr

	2024	2025	2026
Kommunala skolan	-	-	-
Fristående skolan			
<i>Externa avtal</i>	800	1 600	2 400
Summa	800	1 600	2 400
Netto	10 091	20 939	32 242

Elevflöden för perioden

År	2024	2025	2026
Kommunal skola, <i>egna kommunen</i>	1 663	1 741	1 830
Fristående skolan, <i>egna kommunen</i>	228	237	250
Kommunal skola, <i>annan kommun</i>	58	62	64
Fristående skola, <i>annan kommun</i>	53	57	59
Summa	2 002	2 097	2 203

Not I den kommunala skolan är 13 elever medräknade från annan kommun.

Förändring

Förändring i elevtal, jämförelse med 2023

År	2024	2025	2026
Kommunal skola, <i>egna kommunen</i>	55	133	222
Fristående skolan, <i>egna kommunen</i>	18	27	40
Kommunal skola, <i>annan kommun</i>	-2	2	4
Fristående skola, <i>annan kommun</i>	3	7	9
Summa	74	169	275

Not I den kommunala skolan är 13 elever medräknade från annan kommun.

3.3 Taxor och avgifter, interna och externa

Nämnden följer de taxor som är beslutade i lag eller genom regionfullmäktige

3.4 Kompensation för externa avtal

Några externa avtal i strikt mening som påverkar budget 2024 finns inte. Lagen om offentliga bidrag på lika villkor ger däremot effekter som liknar avtal. Kompensationen för 2024 beräknas uppgå till 800 000 kronor.

4. Investeringsförslag med motiveringar 2024–2028

4.1 Lokaler

I regionens strategiska lokalplanering är det övergripande målet ” Att nå balans mellan organisationens behov av och tillgång till lokaler med beaktande av den långsiktiga regionnyttan”. Strävan är att få de kortsiktiga insatserna att följa en linje så att de gynnar våra långsiktiga mål och bidrar till Region Gotlands strategiska lokalplanering.

Arbetet med lokalplanering och behov beskrivs utförligt i ”Investeringsplan lokaler 2023–2027”. Förvaltningen har tillsammans med teknikförvaltningen som ”hyresvärd” och verksamhetsansvariga kartlagt dagens lokaler och beräknat framtida behov efter Statisticon befolkningsprognos som tar hänsyn till arbetsmarknadens förväntade utveckling och planerade bostadsbyggen. I detta arbete har alla förvaltningens verksamheter beaktats och arbetet skall vara långsiktigt hållbart.

Förvaltningen har även tagit särskild hänsyn till förväntade reformer inom vuxenutbildningen för att få en så riktig prognos som möjligt. Under 2021 genomfördes en utredning över gymnasiets och vuxenutbildningens behov

av lokaler nu och i framtiden. Syftet med projektet var att med utgångspunkt från nulägesanalys säkerställa att dagens tillgång till lokaler kommer att räcka till för de framtida prognoser som skolorna gör och nämnden beslutar. Arbetet fortsätter under 2022 och har påverkats mycket av pandemin då denna gett stora förändringar inom bland annat vuxenutbildningen.

För mer information, se bilagor 1 - 2

4.2 IT-investeringar

Satsningen på att fortsatt utveckla förvaltningens digitalisering pågår och en översyn av hela systemarkitekturen inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har genomförts. Utöver detta tillkommer Regionövergripande arbetet med införande av e-arkiv där varje förvaltning behöver investeringsutrymme för ett lyckat införande.

Införande av lärplattor och datorer fortsätter och ambitionen är att alla elever ska ha en individuell enhet under år 2023. Utifrån behovet av en sammanhållen strategi för digitalisering med en samsyn kring val av digitala verktyg (device) har förvaltningsledningen utifrån genomförd kartläggning tagit beslut om en genomförandeplan på 3–4 år. Detta behöver beaktas i investerings och driftbudget för planperioden vilket även framgår i bilagor.

Förstudie av lärplattformar inom GVN:s ansvarsområden pågår under 2023 och går vidare till upphandling 23/24. Förstudien omfattar kartläggning av nuvarande plattformar med fördelar och nackdelar. För, grund och särskola har en pågående upphandling under 2023 och här har gymnasie- och vuxenutbildning möjlighet att lära av erfarenheterna.

Kompetensutveckling och utbildningsinsatser inom digitaliseringsområdet behöver genomföras kontinuerligt och parallellt med införanden av nya system och ny teknik. Kontinuerligt underhåll av den digitala infrastrukturen är då en grundförutsättning.

Förvaltningen har flertalet inplanerade projekt som bidrar till utveckling inom digitaliseringsområdet såväl centralt som för respektive avdelning. En

effektiv förvaltning av flertalet digitala system och tjänster kräver också en central hantering av processer och system samt att erforderliga resurser avsätts för att klara uppdragen. Detta riskera dock att fallera då förvaltningen till 2023 fått minskad investerings- och driftbudget inom IT. Förvaltningen kommer av den anledningen behöva kompenseras för 2023-års nedskärningar under planperioden.

Utifrån ovanstående sammanfattning är det tydligt att en reducerad IT-investeringsbudget inte är en framkomlig väg.

Bilageförteckning

Bilaga 1: Investering lokaler och IT GVN 2024 - 2028

Bilaga 2: Investeringsplan GVN 2024 - 2028